

Murška Straza

Glasiło obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravištvo v Gornji Radgoni, Spodnji Griz št. 7, I. nadstr. I. Telefon št. 7. Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštnino vred za celo leto 48 K, za pol leta 24 K, za četrt leta 12 K. Posamezna številka stane 1 K.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor 3 mm visok in 45 mm širok) K 1.50. Pri večkratni objavi primeren popust.

Izobraževalno delo.

Vsled vojne je nastopil v izobraževalnih društvi zastoj, ki je prinesel mrtvilo in brezbriznost. Izobraževalno delo počiva. Res je, da se vrše po deželi razne prireditve, a v primeri z delovanjem v predvojnih časih so to samo še iskricice, ki tle pod pepelom in le tuptam vzplamtijo v samotni plamen. Nekatera društva se nahajajo v popolnem mrtvilu, druga pa tlačijo in pritiska k tlom brezbriznost in lahkomišelnost, ki sta tako značilen pojav za čase, v katerih živimo. Ljudje se pode za gmotnimi koristmi; izpolnile so se, dasi v najslabšem pomenu, znane Prešernove besede, da človek toliko velja kar plača. V ospredju javnega zanimanja stoje politična vprašanja, podžigana s splošnim socialnim nezadovoljstvom in iskanjem novih poti. Vkljub gmotnemu značaju naše dobe pa se pojavlja vedno bolj potreba vzorov, idealov, teh pa ne more dati ne politična ne strokovna organizacija, temveč samo resno kulturno delo. Globlje mislečemu človeku postaja jasno, da je vsaka socialna ali politična preosnova zgrajena na pesku, ako nima za seboj kar največje število izobraženih, z umsko in srčno omiko prožetih poedincev. Vprašanje ljudske izobrazbe je pereče osobito še za našo jugoslovansko domovino, ki izkazuje naravnost ogromno število nepismenih (v Srbiji 51%, na Hrvaškem 38%, v Bosni 88%). Če pa vzamemo v ozir samo Slovenijo, je tukaj ljudska izobrazba t. j. šolanost in kulturna organizacija znatno povoljnejša, ali mnogo že pridobljenih vrednot je vsled vojne propadlo ali izgubilo na veljavi; mnogo je razdrtega, zida se zelo malo in še to s slabšim materialom; kar pa obstoja, se lahko v tej nesigurni dobi podre, če bo prepuščeno samo sebi, kakor je bilo doslej. Bila bi tedaj nujna narodna potreba, nadaljevati pretrgano ali zrahljano ljudsko izobraževalno delo na nov smotreni, današnje razmere vpoštevajoči način. Žal da je o vsem tem malo slišati, a pogosto je sama pot od besed do dejanja predolga. Izobraževalno delo bi moralo

dobiti časno mesto v sedanjem narodnem življenju, saj je ono trdna podlaga narodni svobodi, socialnemu gibanju, politični moči, gospodarskemu napredku. Izobrazba mora slehrnega poedince vsposobiti za pravilno umevanje njegove naloge v današnji velevažni dobi. Brez nje je politična organizacija zgolj skupina ljudi, ki slede kričavim demagogom (Radič, „boljševiki“) socialni uspehi se izrode v novo socialno nasilje (Rusija!), gospodarske moči ostanejo neizrabljene in velik del narodnega premoženja mrtev kapital (južni deli naše države).

Zaenkrat bi bilo treba izobraževalno delo centralizirati. Od središča naj bi prihajale vzpodbude in začetne sile ter krožile širom domovine liki kri po zdravem organizmu. Brezbriznost bi se dala izlečiti samo na ta način; ko bi se pa zopet zbralo na prejšnjih postojankah par mladih, vnetih duhov, bi bili dani pogoji za avtonomno izobraževalno delo. Treba je premagati neodločnost, nezanimanje in druge podobne posledice vojnih razmer; treba je osnažiti zamašene zavore in tok novega kulturnega življenja bo takoj silnejši.

Morda bi se to dalo doseči potom predavanj, ki bi jih prirejali širom dežele naši znani kulturni delavci. Za njimi — orači — naj bi šli na njivo narodne prosvete zmožni izobraženci, ki jih imamo lepo število po mestih in katerih vsak bi naj samo dve ali tri nedelje na leto posvetil predavanjem na deželi. To bi bili sejanci. Kolikor pa ne more opraviti živa beseda, naj stori knjiga. Dosedanje knjižnice je treba znova urediti in po možnosti izpopolniti. V današnjih časih bi dobro rabile potujoče knjižnice, ki so se nekoč obnesle zlasti na Danskem in Švedskem. Če bi se dalo o teh vprašanjih razmotrivati stvarno, trezno in brez politične vročnosti, bi se tudi med posameznimi svetovnimi naziranjmi, ki hočejo obvladati ljudsko izobraževalno delo, mogla najti pot, ki bi omogočila ustvaritev resničnih vrednot na eni in na drugi strani, izključujoč razdiranje iz sovraštva, ki je narodu samo v škodo, za ideje pa tudi brez vsake trajne koristi.

Razkroj boljševizma.

Mnogo se je od preobrata do danes govorilo, čulo, pisalo in čitalo o boljševizmu, njegovih idealih, načrtih in tudi o krutosti sredstev, s katerimi si je skušal pridobiti trdna tla tudi pri nas v Evropi. Boljševiška ideja se je skoro povsod krivo tolmačila; pa kako bi tudi ne, saj je celo tam, kjer je zagledala luč sveta — v sveti Rusiji, četudi ima visokozveneči program: Svoboda, bratstvo, enakost, nastopala s terorjem, verigami, ječami, vešali, z ognjem in mečem. Praktično uveljavljanje lepodonečih načel (na papirju) je pokazalo koj v prvih začetkih nezmožnost nadaljnega razvoja. O tem bi se dale pisati knjige. Trezni del Evrope in drugih kontinentov je uvidel, da so nauki boljševizma — utopija. To prepričanje pa je po dolgem času bridke preskušnje zadobil tudi ruski mužik in najnovejša poročila nam govore jasno in razločno, da je sovjetska praksa vladanja in državne uprave v akutnem štadiju razpadanja. Še predno so časopisi prinesli to vest, smo morali — hočeš, nočeš — verjeti našim številnim ujetnikom, ki so se zadnji čas vračali iz Rusije. Kar ti ljudje pripovedujejo, odgovarja brezdvomno resnici. — Pa tudi če človek količkaj pozna globokost človekove duše, je moral soditi o boljševizmu: To ne bo držalo. Že način, in sredstva s katerimi se je hotel uveljaviti, so tako nečloveška, grda, nekulturna, kakor je sploh nekulturno vsako prelivanje krvi, za katero se v visokodonečih govorih navdušuje le oni, ki nikdar ni vohal smodnika in vonja mrtvih trupel. Toda to mimogrede.

Sovjetska državna uprava je pokazala torej svojo nesposobnost kot klicateljica nove velike bodočnosti. Iz krvi stotisočev družinskih očetov, iz solz nebrojnih vrst zapuščenih vdov in sirot in iz pepela in razvalin brezobzirno porušeni cerkva in kulturnih ustanov sploh pa je vstalo bogastvo posameznim tujerodcem, ki so v svojim talentom razumeli speljati splošno nezadovoljnost prostega ljudstva v svojo sebično korist. — Kakor rečeno: Danes, ko pišem te vrstice, ni nam več položaj v bratski zemlji Rusiji nejasen. Protiboljševiška revolucija je v divjem razmahu. Ta razmah je tem silnejši, ker izvira iz prepričanja vseh slojev bratskega ruskega naroda, da je boljševizem v tej obliki utopija. — Uporniki v Kronstadtu se ne udajo; Trockij pa ni našel drugega izhoda, kakor da pošlje tujerodne oddelke, povečini nomade in Kitajce nad Ruse, domačine, katerim ne ugaja sovjetska državna uprava. Med Petrogradom in trdnjavo Kronstadtu se vrši boj. Tu vidimo, koliko drži fraza o internacionalni t. j. mednarodnosti, ko uvidi veliki samoderžec in diktator, da z Rusi proti Rusom sedaj, ko so isti do prla sili komunističnih farbarij — ničesar ne opravi in je prisiljen, klicati ruske, tujerodne in

Padlemu tovarišu podp. Jakecu Kaučič v spomin!

Napisal J. S.

Bilo je 15. marca 1919, ko sva sedela v Mariboru ob odprtem oknu najine majhne izbe, ter občudovala naravo. Bil je krasen dan! Zemlja ni bila več odeta z belo odejo, pač pa so vsled toplega spomladanskega solnea že začele poganjati zelene bilke.

Bil sem tedaj že odpuščen od vojakov, on pa je še nosil uniformo jugoslovanskega potporučnika. Z veseljem mi je pripovedal, da je s 1. aprilom 1919 tudi on odpuščen, sedaj pa da še mora odriniti branit Koroško, kjer Nemci zmeraj napadajo.

Drugo jutro ob štirih je moral odriniti. Krepko mi je stisnil desnico v slovo, veselo se smehljajoč, kakor je bila to sploh njegova navada, in že je odhitel iz sobe po kamenitih stopnjicah. Spodaj sem ga še slišal klicati „na svidenje“ in vse je bilo zopet tiho. Jaz sem zamislil... Na svidenje... Bog ve kje...

Deset dni pozneje...

Nesrečna brzozavka, ki je pridirjala tako naglo v domačo hišo z žalostno novico, da Te ni več med živimi, je pripravila tudi mene na pot, da bi še se enkrat poslovil od Tebe.

25. marc 1919! Stojim ob odprtem grobu, v katerem so ravnokar položili Tebe, nepozabni tovariš

in prijatelj! Ne morem verjeti, a žalibog je bridka resnica, da Tebe ni več med živimi. Nisi več dočkal 1. aprila, da bi bil odpuščen od vojakov, odpustili so Te prej, toda kako in kam! Tri leta si se boril na italijanskem bojišču, a prizanašale so Ti kroglice in granate. Postal pa si žrtev nemške nenasitnosti. Svoje mlado življenje si daroval na oltar naše nove domovine Jugoslavije. Padel si kot junak za — domovino!

Kako Te je vse ljubilo in spoštovalo, je kazal dovolj jasno Tvoj pogreb! General Majster s častniškim zborom, vojaštvo ter cela vrsta civilnega prebivalstva Te je spremila k zadnjemu počitku.

Danes 25. marca 1921 je preteklo dve leti, odkar počivaš na pobrežkem pokopališču pri Mariboru. Kakor izgine spomladanski sneg, tako bo tudi Tvoj grob sčasoma izginil. Pred kratkim sem hodil tam in Te hotel obiskati, toda komaj sem našel Tvoj grob. Ne rastejo rože po Tvoji gomili, z zeleno travo je obrastel Tvoj grob z lesenim križem brez — napisu.

Dragi Jakec! Teh kratkih par vrstic Ti napišem v spomin, kot Tvoj najboljši tovariš, s katerim si tako rad prepeval vračajoč še se kot dijak na počitnice k svojim domačim po prelepih Slovenskih goricah! Naj pa Ti te vrstice služijo tudi v dokaz, da še se Te spominjajo Tvoji prijatelji in znanci in da se Te bodo spominjali, dokler se ne izpolnijo

besede, ki sem jih kot zadnje slišal iz Tvojih ust „na svidenje“!

Tihotapci. (Obmejna slika.)

Bilo je na cvetni petek v Gospodovem letu 1921. Peljal sem se z vozom v mlin ob Muri. Pripeljem se do mlina, skočim z voza in se hočem napačiti v mlin, v tistem trenutku pa šinejo tri moške osebe iz gozda. Ena teh je bolj gosposko oblečena a drugi dve sta v navadni delavni obleki; od teh eden nosi težek šibnati kovčeg. Vsi hitijo z največjo naglico proti Muri. Ozrem se gori po Muri in tam na brodu zagledam ladjo. Nekaj mi šine v glavo: kaj če so tihotapci! Res jo urežejo naravnost proti ladji, ozrejo se naokoli in v naslednjem trenutku so že v nji, drog se zapiči ob prod in ladja zdrči čez Muro.

Spomnil sem se svojih otroških let, ko mi je babica v zimskih večerih pri peči pripovedovala zgodbe o nekdanjih tihotapcih, ki so nosili tobak čez Muro. To so bili poskušeni in predrzni ljudje; poznali so Muro kot svojo dlan. Kadar so bile najtemnejše noči, so se po gozdih podajali na pot s tobakom. Ko so dospeli do Mure, so odložili obleko, jo zvezali skupaj s tobakom in potem dali vse skupaj na glavo. Kateri je bil vodja in je poznal najplitvejšo mesto v Muri, se je podal naprej in tako so potem bredli čez. Navadno se je dogodilo, da so jih že sredi Mure opazili

radi narodnosti Rusom sovražne čete. Ruske vladne čete odrekajo pokorščino in kakor beremo, pridružujejo se jim mornarji, ki imajo v oblasti glavne dodehode do Petrograda. Tudi pomorska posadka v Črnem morju je stopila na stran protirevolucionarcev. Gubernije Pskov, Kaluga, Tver, Rjasan, Caričin in mnoga mesta so vrgle boljševiške nasilnike in po zadnjih poročilih se je dvignila tudi južna in jugovshodna Rusija. Protirevolucija pa se razvija dalje kakor požar v vetru med suhim drevjem.

Kakor previdni državniki povsod, tako so tudi ruski vlastodržci mistificirali evropsko javnost, da so pojavi protirevolucije ali le delo tujih plačanih agentov, ali nesoglasja, ali pa izmišljotine zapeljanih ljudi, ki hočejo v kalnem ribariti. Tako komentiranje zgodovinskega pojava protirevolucije pa ni moglo dolgo držati in res je nesmrtni žid in milijardér Ljening in enem svojih slovutih govorov priznal, da je protirevolucija samoobsebi umevna posledica globokega nezadovoljstva, da splošni gospodarski polom ovira uspešni razvoj komunističnih idej. (NB. Rekel pa ni, da je temu polomu kriv baš komunizem v obliki sovjetske vladne uprave!) Nadalje je omenil, da je vojak Rdeče garde izgubil smisel za delo, ker je postal pravcati razbojnik in da kot tak ne more biti opora države in njene zakonitosti. Na to je Ljening še-le sedaj prišel, medtem ko mi že davno vemo, da se pri nas takozvani temni elementi, razbojniki in barabe nazivajo z imenom boljševik in niso vse brošure o boljševizmu nič pomagale, da bi nam boljševika naslikala o drugi barvi, kakor je; naslov „boljševik“ je za veke diskreditirana firma.

Ne smemo pa prezreti enega stavka iz Ljeningovega govora in to je trditev, da je Rusija kot taka brez pomoči ostale Evrope nezmožna, da okreva in začne moralno življenje. Naše časopisje je ta velepomemben stavek vse premalo komentiralo. Globokovidni državnik — in to je Ljening in vsak način — je odkrito priznal nezmožnost sovjetskega režima, zadovoljiti itak v vsemu skromni ruski narod, zboljšati obupne razmere in vsaj deloma potlačiti splošno nezadovoljnost, obenem pa je povedal jasno, da nima razpoložljive sile, ki bi „pravo ljudsko voljo zadušila“. — Če se poglobimo v te žalostne razmere, (mislím, da tako čuti vsak pravi Slovenec) se nam mora v dno duše zasmiliti teptani, bridkoizkušeni bratski narod. V vsem svojem trpljenju naj nam bo šola vsem ki smo nezadovoljni z lastno državo — ravno zato, ker se ne zavedamo, kaj imamo!

Boljševiški vladni sistem, ki je, kakor smo zvedeli, tako žalostno „osrečil“ matjuško Rusijo, je padel v nezavest in se polagoma razkrajja. To razkrajjanje bo morda trpelo cele tedne in morda mesece in v kolikor je Evropi znana Trockijeva in Ljeningova zmožnost, se bo to stanje kolikor toliko mogoče zavleklo in v tem zavlačenju se bo morda enemu obeh diktatorjev nad ljudsko voljo posrečilo, da se sovjetski boljševiški režim ohrani pri življenju, slično, kakor dajejo bolniku, katerega hočejo ohraniti še nekaj dni pri življenju, injekcije; ali to se ne bo držalo. Eno je gotovo: Konec takemu načinu vladanja je neizogiben.

Želeti je samo, da bi voditelji našega dobrega ljudstva videli v katastrofi bratske ruske zemlje svarilna nauk: Ljubezni do domovine ne vzgajajo bajoneti, ječe in vešala in nasilje sploh. Treba je najti način, da se v ljudstvu zbudi veselje do dela, treba bo spoštovati pravico in dolžnost. In če bodo državljani tekmovali med seboj v delu, bo imela samo država od tega korist. Nasilje pa rodi nasilje in ne ljubezen, to je naravni zakon, saj je Kristus rekel: Kdor z mečem hodi okrog, bo z mečem pokončan!

R. B.

Obmejni Slovenci, širite svoje glasilo „MURSKO STRAŽO“

„Leblajtarji“, padlo je par strelav, gotovo niso znali dobro streljati, zakaj navadno so tihotapci odnesli zdravo kožo.

Tudi sedaj sem si mislil ko je ladja plavala sredi Mure, zdaj in zdaj bo počil strel. Pa ni bilo nič. Srečno so priveslali na drugo stran; gosposki človek je pograbil kovček in v naslednjem trenutku so izginili v grmovju, ladja pa je mirno pripeta čakala na njih povratek.

Celi prizor se mi je zdel interesanten. Študiral sem nekaj časa kako je to mogoče. Vendar sem jo kmalu pogruntal. Svet napreduje z vsakim dnevom, vse postaja bolj in bolj moderno in tako so tudi tihotapci napredovali in postali moderni, da jim ni treba čakati več temnih noči in bresti Mure kakor nekajdni njihovi predniki, ampak se lahko peljejo z ladjo in to pri belem dnevu ob pol deseti uri predpoldne.

Nazadnje še vprašam mlinarja, čegava je ladja: odgovori mi, da je erarična.

Naložil sem voz in se odpeljal po veliki cesti proti domu. Peljal sem se mimo obmejne straže, ki ima postavljeno neko kolibo ob cesti. Moža postavila sedela mirno na robu ceste z hrbti obrnjena proti Muri, noge so jima visele v jarek, videlo se je, da jima prija blagodejna topla spomladanskega solnca. Nebodigatreba.

Politične vesti.

Muslimani in vlada. Muslimani (srbski odpadniki turške vere) so praktični politiki. Poglavitno je, da jim „kauri“ puste Mohameda, vlada pa predprave, ki so jih dobili od turških sultanov v zahvalo za svojo zvestobo, pa so takoj „državotvorni“. Delgo so se bili pogajali s sedanjo strankarsko koalicijo za vstop v vlado. Muslimani so zahtevali odškodnino za begovska veleposestva. Baje so se zglivali z vlado za 1 milijardo 200 milijonov kron in na to so muslimani vstopili v vlado. Dobe dva ministra. Preklicano draga kupčija!

Zemljoradniki. Srbski zemljoradniki stoje na načelu prave agrarne politike, kakor jo zastopa v Bolgariji znani Stambulinski. Ker je sedanja vlada biro- in bankokratska, so načeloma proti vstopu v vlado, vendar pa bodo z ozirom na interese državnega jedinstva glasovali za ustavo Pašičeve vlade. Drugače slovenski zemljoradniki ali samostojneži. Oni so načeloma za sedanjo vlado, če jim le zasigura udobno mesto na državnem krmilu. Stopili so brez-pogojno v vlado in tako je Slovenec Pucelj zasedel ministrstvo za poljedelstvo. Dr. Vošnjak postane poslanik v inozemstvu.

Dobrote od zgoraj. Socialno-demokr. poslanec Anton Kristan se je sporazumel z vlado, da se odreče svoji dosedanji politični moči ter odloži mesto poslanca, zato pa ga vlada imenuje za stalnega upravitelja podržavljenih veleposestev nadvojvode Friderike v Bački z večmilijonskim zaslužkom na leto.

Velik shod narodno-socialne stranke se je vršil v nedeljo 20. t. m. v Ljubljani. Udeležilo se ga je več odličnih čeških parlamentarcev in politikov narodno-socialistične smeri. Češki gostje so bili v Mariboru, Celju in Ljubljani dostojno sprejeti. Zborovanje narodnih socialistov je pokazalo, da so tudi socialistično-nacionalistične vrste krepke in vztrajne v borbi za osvobojenje proletarijata, ki more edino prinesiti boljše čase izžeti in izmučeni človeški družbi.

Proslava aneksije v Trstu se je izvršila zadnjo nedeljo z nepopisnim pompom. Kralj ni došel Škoda, bi bilo več parade, in to je glavno!

Žalne manifestacije so se vršile širom Jugoslavije ob italijanski aneksiji. Primorja v nedeljo 20. t. m. Osobito veličanstvo so bile v Ljubljani in Zagrebu, pa tudi v Mariboru.

Dr. Steinwender †. Iz parlamentarnih bojev v dunajskem državnem zboru dobro znani nemški politik in bivši državni tajnik avstr. republike, dr. Oton Steinwender, je umrl dne 20. t. m. v Beljaku, star 74 let.

Plebiscit v Gornji Šleziji, ki se je vršil zadnjo nedeljo, je izpadel v korist Nemcem. Dobili so 60 odstotkov glasov. Položaj je bil približno isti kakor lani na Koroškem. Poljaki upajo, da bodo kraji, ki so dobili poljsko večino, prisojeni Poljski.

Konec ruske revolucije? Na drugem mestu prinašamo članek našega sotrudnika o protiboljševiški revoluciji v Rusiji. Zadnja znamenja pa kažejo, da je tudi ta vstaja samo trenuten izbruh, ki bo moral ugasniti, ne da bi bil dosegel svoj cilj. Boljševiki so se polastili najvažnejšega oporišča upornikov: trdnjave Kronstadt. Uporniki so se umaknili na Finsko. Tudi v večini drugih krajev je upor zadušil. Nešteto oseb je bilo od rdeče armade postreljanih in zaklanih. Rdeča vojska je ohranila trdno disciplino in dokler ta obstoja, je konec boljševiške strahovlade nemogoč.

Rusko poljska mirovna pogodba je bila 18. t. m. zvečer podpisana. Pogajanja so se vlekla več mesecev in je vedno grozila nevarnost, da se prekinejo. Kakor zdaj poročajo iz Rige, kjer so se pogajanja vršila, je nastopilo med obema slovanskima narodoma mirovno stanje. Podpis je najbrž pospešil zamotan notranje politični položaj sovjetske države, ki je zadnje dni obrnila vso pozornost vstajam in nemiro, ki so izbruhnili na več mestih Rusije.

Nikolaj Nikolajevič umrl. Bivši vrhovni poveljnik celokupne ruske vojske veliki knez Nikolaj Nikolajevič je umrl v pregnanstvu. Njegovega imena se bodo spominjali vojaki, ki so se vojskovali na ruski fronti. Pod njegovim vodstvom so dosegli Rusi velike vojne uspehe, prodrli čez Karpate in se razlili v madžarsko nižino. Takrat se je govorilo, da postane odločni Nikolaj Nikolajevič ruski car. Vsa armada je bila z njim. Vsled izdajstva nezmožnih ruskih ministrov in spletka na dvoru slabotnega carja Nikolaja II. pa je padel Nikolaj Nikolajevič v nemilost in poslali so ga bili na kavkaško fronto. Poslej se je majalo rusko carstvo bolj in bolj. Izbruhnili je revolucija in z njo je nastopil konec carizma. Vse drugačen bi bil položaj, ako bi takrat Nikolaju Nikolajeviču uspelo, da stopi na mesto nezmožnega, bojazljivega carja Nikolaja. Morda bi s svojo napoleonsko voljo preprečil revolucijo in obrnil zgodovino Rusije, s tem pa tudi zgodovino svetovne vojne, v drugo smer. S smrtjo Nikolaja Nikolajeviča je zapadla zadnja zvezda nekaj mogočne carske obitelji Romanovcev

in tudi na njegovem grobu velja vzdih: Sic transit gloria mundi (Tako mine slava sveta)!

Tedenske novice.

Vesele velikonočne praznike želi vsem svojim naročnikom in dopisnikom

Uredništvo in upravnništvo.

Poziv dobrim srcem v Prekmurju. Ob prvi zasedbi Prekmurja je padel v Murski Soboti mlad legijonar doktor Josip Dimović iz Dubrovnika v Dalmaciji. Kakor nam poroča g. Fr. Pavlica, upravitelj veleposestva v Beltincih, živi mati padlega junaka v velikem pomanjkanju. Pokojnik Joža je bil svoji ostareli materi — vdovi edina opora. Nesrečna mati je dejala: „Samo to mi je v tolažbo, da je padel za domovino“. Treba je tedaj, da se tudi domovina spomni na mater junaka in ji olajša bedno starost. Zlasti je to dolžnost osvobojenega Prekmurja. Na inicijativo omenjenega gospoda pozivljam o zavedne rojake v Prekmurju in v drugih delih svobodne domovine, da nam pošljejo denarne prispevke kot prekmursko pisanko jugoslov. materi v Dubrovniku ob Adriji. Sicer prihaja ta poziv nekoliko pozno za Veliko noč in se bodo darovi odposlali šele po Veliki noči, vendar pa bo vsak tudi najmanjši dar napravil ubogi materi veliko radost. Denar se nakazuje na naslov uredništva „Murske Straže“, ki bo imena darovalcev objavilo v listu.

Nemci in razmejitevna komisija. V občini Kapla postavlja tehnični oddelek razmejitevne komisije državne mejnike. Dne 15. t. m. pa se je zbralo kakih 50 avstrijskih Nemcev in obmejnih nemškutarjev in so izruvali že postavljene mejnike ter napodili tehnični oddelek. Šele močna vojaška asistenca je omogočila nadaljevanje razmejitenega dela. — Nemškemu hujskanju ni konca. To je že drugi slučaj, da se nemške tolpe razgnale inženere, ki opravljajo razmejitevno delo natančno po določenih delimitacijske komisije, katera določila je sprejel tudi avstrijski delegat. Ravno isti delegat se pa oficijelno udeležuje shodov v avstrijskih obmejnih krajih, ki imajo namen, nahujskati prebivalstvo proti organom komisije in obmejnimi jugoslov. oblastim. Avstrijci, ki imajo čez glavo obnovitvenega dela, da rešijo svoje ljudstvo pred popolnim polomom, še najdejo čas za take brezplodne lumparije.

Pozabili smo. Neverjetno je, kako hitro se pri nas pozabljajo korupcijski škandali. Dogodek s Steinbensovimi veleposestvi v Bosni, v katerega je bilo zapletenih več ministrov in razne banke, je že davno pozabljen in javnost ni niti mislila na to, da bi bilo treba krivce kaznovati pred vso državo. Na Koroškem so odkrili ogabno delovanje nekaterih naših ljudi, ki so pošiljali Nemcem za protislovenske namene cele vagone moke. Zadevo je preiskovala posebna komisija in ugotovila resničnost teh obdolžitev, a javnost si ni mnogo napravila iz tega, no, in danes je že vse lepo pozabljeno. Nedavno so se dvignile ostre obtožbe proti nekemu ministru, a videti je, da bodo izzvenele na enak finale. Da bi korupcijo razgalili v vsej njeni nagoti in krivce razbičali pred celim narodom, tega ne dopuščajo oziri na levo in na desno. Osebe imajo svoje maske v strankah ali partijah, zavodi in banke pa v „nacionalizaciji“ in v „državni potrebi“. Toda gnilo ostane gnilo in ni čuda, če gniloba že vidno zastruplja ustroj naše mlade države.

Pravilna naredba. Deželna vlada za Slovenijo je izdala naredbo, da se morajo v vseh vlogah, javnih listinah itd. uporabljati izključno slovenska krajevna imena. Oblasti imajo dolžnost zavriniti vloge, kjer bi se ta naredba kršila.

Poučite jih! V zagrebškem „Jutarnjem listu“ beremo oglas tvrde G. Fürst in sinovi v Ptujju, ki ponuja v nakup „lutenberška vina“. Očividno ptujski židje ne vedo, kje leži Ljutomer. Bilo bi dobro, ako bi jih kdo na primeren način poučil.

Hvaležno snov je podal ljubljanski župan dr. Tavčar obmejnemu hujskašemu listu „Deutsche Grenz-wacht“ s svojim v „Slov. Narodu“ izišlim člankom

v katerem nastopa proti represalijam nad Nemci, ki jih je v Jugoslaviji nekaj čez milijon (!) in so zdaj potisnjeni ob steno itd. V svojem prizadevanju, da se povzpne na kar najobjektivnejše stališče, je šel veliko predalec in napravil nemštvo uslugo, kakršne ni in ne bo storil noben avstrijski Nемеc Slovence. „Deutsche Grenzschutz“ objavlja ta članek v celotnem prevodu in iz njenih opazk odseva prikrita radost: Saj smo vedno trdili, da so Nemci v Sloveniji zatirani in oropani vseh pravic, medtem ko se koroški Slovenci solnčijo v žaru nemške kulture in vsepravičnosti. Slovenski srboriteži bi seve morali vedeti, da smodke niso za fantka in da se represalije pravičnim Slovence prav nič ne podajo. Ostanimo tedaj pri starem: Quod licet Jovi, non licet bovi... Tako približno so razumeli dr. Tavčarja v Gradcu.

Pomnožitev obmejnega orožništva. Ministrstvo za notranje stvari je odredilo, da se se v vsej državi podvoji število obmejnih orožniških postaj.

Osem milijard. Državni proračun za leto 1921/22 predvideva 8 milijard razhodkov. Celo finančni minister je moral izjaviti, da je ta predloga nesprejemljiva. Značilno je, da samo vojno ministrstvo zahteva nekaj čez 2 milijardi. Proračun bo treba podvreči najstrožji reviziji in izločiti vse nepotrebne izdatke, zlasti še v predlogi vojnega ministra. Vkljub znižanju vseh proračunskih postavk bo ostal še znaten deficit. Kako ga kriti? Žal da naši vodilni državniki vse premalo razmišljajo o obnovi gospodarskega življenja v državi in o sredstvih, kako bi se dvignili iz naše bogate zemlje neprecenljivi zakladi. Sedanji način gospodarstva, ko za dve milijardi več uvažamo kakor izvažamo, vodi v pogubo. Zdi se, da nas čakajo v tem oziru še grenka presenečenja, ki bodo prav mrzel poliv na razgreta „ustavotvorna čela“. In še kaj več ko poliv!

Pegasti legar v Medjimurju ponehava. Čakovski okraj je prost in se bodo šole zopet otvorile. Okužena je še vas Sv. Marija v preloškem okraju, kjer se je pojavilo več novih slučajev obolenja. Zdravstveni ukrepi glede potovanja in prometa z Medjimurjem ostanejo začasno v veljavi.

Jugoslavija na morju. V jugoslovanski posesti se nahaja 148 parobrodov s 133,705 brutto ton vsebine, od katerih je 31 parobrodov s 100,957 brutto ton sposobnih za prosto plovbo ob obali in na odprtem morju, dočim je ostalih 117 parnikov samo za plovbo ob obali, le nekateri izmed njih se lahko spuste na morje do vzhodne italijanske ali do grške obale do Soluna. Vseh 31 parnikov je zgrajenih izključno za tovorni promet; od njih 117 jih je 100 za mešani promet, 14 izključno za blago in samo 3 izključno za osebni promet. Za današnje potrebe imamo zadostno tonažo, dasiravno nimamo specialnega brodovja za dolge plovbe, na pr. za prevoz izseljencev ali za prevoz kakega posebnega blaga. Ob današnjih razmerah ne moremo misliti na graditev ali nakup takega parobroda, ker na pr. brod za prevoz izseljencev, kakor je znani „Predsednik Wilson“ (Austro — Amerikana) stane približno četrtil milijarde kron. Vrednost naše celokupne trgovske mornarice cene francoski veščaki na 800 milijonov francoskih frankov.

Železniška nesreča se je zgodila 18. t. m. v bližini Zagreba. Tovorni vlak je zadel v premikajočega s tako silo, da je bilo 17 vozov popolnoma razbitih. Vlakovodja je bil smrtnonevarno ranjen, vež zaviračev pa je dobilo težke poškodbe.

Dovolj petroleja. Iz Amerika je dospelo na Reko 600 vagonov petroleja, namenjenih za Jugoslavijo.

Največje skladišče žita je zgorelo. V Chicagi v Ameriki je vsled eksplozije pogorelo največje skladišče žita na svetu, last znane Amurjeve žitne družbe. Mrtva je samo ena oseba, štiri pa pogrešajo. Tisoče šip na okoliških oknih je bilo vsled zračnega pritiska razbitih. Škoda cene na 600 tisoč dolarjev.

Bavarski princ — duhovnik. Na Veliko noč se vrši v benediktinskem samostanu Ettal na Bavarskem promocija princa Jurja Bavarskega. Novomašnik je star 40 let in je služboval v vojnem času kot polkovnik na palestinski fronti.

Roparski napad se je izvršil v noči 12. t. m. na cesti med Beltinci in Čakovcem. Hlapec trgovca Fridriha se je vračal v pozni noči domov proti Čakovcu. V bližini Črenšovcev ga je napadla tolpa roparjev, privezala z glavo ob ročico in mu iztrgala iz žepa denarnico. V nji je bilo okrog 12.000 kron gospodarjevega denarja. Roparji so na to napodili konje in šele črenšovski orožniki so rešili hlapca iz mučnega položaja. Za roparji ni nobene sledi.

Avstrijska carina na vino. Avstrijske oblasti so nedavno podvrgle carini tudi one množine vina, ki jih avstrijski posestniki spravljajo čez mejo kot pridelek na svojih lastnih posestvih

v Jugoslaviji in ki so v smislu carinskega zakona proste carine. Carina je znašala 30 K pri litru, vsled česar je stal posestnika lasten pridelek skoraj toliko kakor vino v gostilnah. Na ostre pritožbe obmejnega prebivalstva je odgovorilo ministrstvo financ, da je lasten pridelek prost carine in da gre le za pomoto (!) carinskega višjega urada v Gradcu.

Radgonske opekarne. Radgonska mestna občina je stavila zahtevo, da se: 1. dovoli carine prost uvoz opeke iz opekarne v Črešnjevcih za mesto Radgona in njegove prebivalce ter za prebivalstvo obmejnih občin ob Muri vsaj v takozvanem 10-kilometerskem pasu in da tudi jugoslov. država ne bo zahtevala carine; 2. da se čimprej ukinejo sekvestracije na desnem murskem bregu in se posestnikom povrne škoda, povzročena vsled sekvestracij. — Menimo, da zahtevi radgonske mestne občine ne bo mogoče ugoditi, ker je v radgonski mestni občini in njej blizu stoječih osebah iskati vzrok, da še ni uveden tranzitni promet čez Radgona in Špilje. To je tudi krivo, da je v obratovanju radgonskih opekarn nastopil zastoj. Vprašanje sekvestracij je v zvezi z izvršitvijo določil mirovne pogodbe od strani Avstrije. V enem kakor v drugem vprašanju vlada na avstrijski strani velika neodkritosrčnost. Dokler nemško obmejno prebivalstvo samo ne pokaže zadostnega umevanja za naše potrebe, ni govora o upoštevanju onih gospodarskih interesov, ki jih imajo obmejni Nemci v področju naše države.

Vprašanje Spodnjega grisa je rešeno v tem smislu, da so tuji poslaniki na Dunaju odklonili protest radgonske mestne občine. Avstrija ne dobi niti pedi zemlje na desnem murskem bregu.

Razpisane so tobačna glavna zaloga v Murski Soboti (do 1. aprila, jamščina 28.000 kron) in tobačna glavna zaloga v Dolnji Lendavi (do 1. aprila, jamščina 17.000 kron).

Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. se vrši dne 14. aprila t. l. dražba lovske pravice za krajevno občino Žice, in sicer za dobo do 30. junija 1923.

Kapela. Gospod Henrik Streicher na Moti je podaril tukajšnji revni šolski mladini znesek 200 K, za kateri blagovoljni dar mu izrekata najprisrčnejšo zahvalo gg. Jakob Zemljčič, nač. kr. š. sv. in Kvirin Pertl, šol. vodja!

Gornja Radgona. (Požar.) Na Jožefovo ob 8. uri zvečer je nastal v gozdu grajščine Chorinskega požar. Tukajšnje gasilno društvo je takoj pohitelo na lice mesta in s svojim hitrim in krepkim nastopom preprečilo, da bi se požar razširil in nanesel večjo škodo.

Cven pri Ljutomeru. Tukaj se je ustanovila Delavska zveza, ki se prav lepo razvija, ker je delavstvo spoznalo, da je tudi za nj potrebna organizacija. Seveda jo nekateri mogotci napadajo in širijo okrog vesti, da zahteva pretirano povišanje mezd. Delavci ne maramo nikogar odirati, odločno se pa zavarujemo proti temu, da bi kedo odiral nas. Hočemo živeti in si priboriti pravično plačo za pošteno delo. To bodi povedano vsem, katerim je organizacija poljskih delavcev trn v peti. Nam delavcem pa nudi organizacija v Delavski zvezi zavarovanje za slučaj nezgode, bolezn, nezaposelnosti, onemoglosti in starosti, zato se je hočemo okleniti, saj onemoglemu delavcu nihče ne pomaga, če si ne ve sam pomoči.

Apače. Vprašamo pristojne oblasti, ali za Apače veljajo isti predpisi glede policijske ure in točenja alkohola kakor za notranje kraje naše države? Ako se uslužbenci sami ne drže teh preopisov, se to še toliko manj more zahtevati od ostalega prebivalstva.

Ljutomer. Koncert, ki ga je priredilo tukajšnje pevsko društvo pod spretnim vodstvom delavnega g. Zacherla, v čast slovenskemu skladatelju Foersterju, je imel krasen moralni pa tudi dober gmotni uspeh. Udeležba je bila velika; celo iz Gornje Radgone so kljub slabim prometnim zvezam prihiteli poslušat ljutomerskih pevcev. Prav posebno je ugajal meš. zbor „Ljubica“ ter solospjevi gospej Drvenikove in Lumirjeve. Vsi udeleženci so zapustili koncertno dvorano z vzklikom: „Še več takih koncertov!“

Središče. Dne 17. t. m. ob 10. uri dopoldne je izbruhnil na tukajšnji postaji požar in vpepelil dobro založeno skladišče. Škoda je velika.

Celje. Poročajo nam: Sejmi v celjskem okr. glavarstvu so vsled razširjenja črnih koz do preklica prepovedani. — Celje s Savinjsko dolino dobi električno silo iz Fale. Ustanovi se delniška družba s

kapitalom 12 milijonov kron. Ni še odločeno, ali naj se postavi veliki transformator v Celju ali na Laškem.

V duševni zmedenosti se je v Mariboru ustrelil bivši vojni kurat, profesor vojaške realke Peter Štefan. Bil je delj časa bolan na duhu.

Cela vas pogorela. Niževavstrijska vas Grafenschlag je pogorela. Zgorel je tudi en starček, ena ženska in dva otroka. Zgorela je tudi cerkev. Škoda znaša mnogo milijonov.

Za mater padlega legijonarja drja Dimovića (glej notico „Poziv dobrim srcem“) smo prejeli od g. Franca Pavlica, upravitelja veleposestva v Beltinci prvi prispevek 25 K. Posnemajte!

„Lira“ zbirka pjesama za muški zbor izlaziće u svescima po 8 do 10 pjesama, donošati skladbe ponajboljih jugoslav. i drugih skladatelja, narodne pjesme itd. Preporučamo svim našim pjevačkim društvima i prijateljima domaće pjesme u obilnu narudžbu. Cijena je svesku u pretprodaji K 10 (2 1/2 dinara) a za 10 i više primjeraka K 8 ili 2 dinara. Novac i narudžbe šalju se na adresu: D. Rebernjak, Zagreb, Ilica 35 (dvorište).

Cene. V Somboru stane meterski stot pšenice 1000 do 1010 K, kuruza 430 do 440. V Ljubljani stane kg pšenice 11 K, kuruza 5.20 K, ovs 4.50 K. Moka 0 stane kg. 16.50 K, moka št. 3 pa 15 K. — V Mariboru: plemenske svinje 1 kg. žive teže od K 28 do 30, poldebele za zakol 1 kg K 31, letošnji prasci komad od 300 do 400 K, jesenski prasci komad K 500 do 800.

Denar. Zagreb, 21. marca. Ameriški dolar stane 137.75 do 138 naših kron, za 100 avstr. kron plačaš 24 naših, za 100 nemških mark izdaš 226 naših. V Curihu stane naša krona 4 sentime (vinarje).

Proti nezakonitostim pri predpisu dohodninskega in vojnega davka.

Poslanec dr. Hohnjec je o nezakonitostih, ki se vršijo pri predpisu dohodnine in vojnega davka na finančnega ministra 12. marca vložil sledečo interpelacijo:

Dohodnina se na Slov. Štajerskem in tudi v ostalem delu Slovenije poljedelcem, obrtnikom in delavcem od davčnih oblasti odmerja v taki obliki in višini, da je to popolnoma protivno pravici in veljavnim zakonitim določbam. V zvezi s tem je tudi, da se pre mnogim manj premožnim poljedelcem in obrtnikom na podlagi previsoko odmerjene dohodnine predpiše še višji vojni davek. Nesledek vsega tega je, da bo mnogoteri poljedelec in obrtnik obubožal in se zadolžil. Kmetskemu stanu, ki je doslej z največjim naporom poleg raznih velikih stroškov nosil ogromna davčna bremena proti nevarnost, da se bo pod težo vseh obilnih plačil zrušil ter bo gospodarsko propadel.

Smatram kot svojo dolžnost, da gospoda ministra dodatno k temu, kar sem navedel v prvem svojem upitu o odmerjanju osebno-dohodninskega davka, opozorim še na nekatere značilne nepravilnosti pri predpisovanju dohodnine in vojnega davka.

1) Zakon o dohodnini (osebni) z dne 25. oktobra 1906 drž. zak. št. 220 §§ 177 do 178 in nasl., določa, da se mora v vsakem okraju sestaviti posebna cenilna komisija za odmero dohodnine oziroma presojanje došlih napovedi. V to komisijo imajo voliti osebe, ki so po zakonu obvezane plačevati dohodnino, svoje zastopnike, drugi del članov te komisije pa imenuje vlada. Takih komisij sedaj ni nikjer na slovenskem Štajerskem, dasiravno jih zakon predpisuje in ni prav nobenega vzroka, da se jih ne bi moglo sestaviti ali voliti. Ker so torej po krivdi davčne oblasti oziroma vlade same ukinjene te komisije, smatram, da je način, kakor se sedaj predpisuje dohodnina in vojni davek, nezakonit.

2) Kako pa se torej sedaj pri nas predpisuje dohodnina oziroma vojni davek? Nekateri, posebno izobražene osebe, sestavijo same na podlagi svojih knjig in zapiskov napoved o dohodkih in izdatkih. Mnogo pa je takih, ki tega ne storijo, ker niso večše sestavljanja davčnih napovedi. Kaj se zgodi? Uradniki davčnih oblasti ne verjamejo ne tistemu, ki je sam napravil pismeno napoved, in ne tistemu, ki je ustmeno na davčni oblasti napovedal svoje dohodke in izdatke. Referenti, ki predpisujejo te davke, se poslužujejo za informatorje ali zaupnike oseb, ki niti daleko nimajo pojma o gospodarskih razmerah poljedelcev in obrtnikov. Ponajveč so zaupniki davčnih oblasti orožniki in člani finančne straže.

Tako se zgodi, da ima davčna oblast o p samezniku informacije, da je pridelal n. pr. v svojem vinogradu 30 hl vina, a faktično ga je pridelal samo 18 hl. Dotični zaupnik poroča, da je poljedelec prodal vino po 24 K liter, prodal pa ga je res samo po 18 K liter. To so velike diference. In dasiravno doprinese poljedelec dokaze za svojo trditev, vendar davčna oblast veruje edinole svojemu zaupniku. Od tod izvira velika nezadovoljnost davčnih obvezancev napram davčni oblasti.

Drugi slučaj: Poljedelec proda svoje stare za delo nerabne vole in dobi za nje 24.000 K (1.600 kg à 15 K). Nakupiti pa si mora mlajše. Te pa mora dražje plačati. Stanejo ga 18.700 K (1.100 kg à 17 K). Pravilno — po zakonu — bi smel referent šteti med dohodke samo 5.300 K, to je kar je kmet več dobil za prodane vole, kakor je dal za kupljene. A to se ne zgodi! Davčna oblast všteje med dohodke celo vsoto 24.000 K, cele svote 18.700 K pa noče všteti med izdatke ampak samo en del. Takih slučajev ne-

zakonitega predpisovanja dohodnine je stotine in tisoče. To pa vse samo radi tega, ker davčna oblast noče odrediti sestave cenilnih komisij.

3) Davčne oblasti tiste osebe, katere same ne priznajo svojih dohodkov in izdatkov, to je, ki ne pošljejo svojih napovedi v določenem roku, enostavno kontumacirajo in jim predpišejo dohodnino in vojni davek, kakor se jim zljubi. Zgodi se nešteto krat, da mora marsikateri siromašni poljedelec, plačati dohodnino od dohodkov iz vinograda, dasiravno vinograda več nima. Marsikje so namreč opustili vinograde, a to še v zemljiškem katastru, kateri tudi služi davčnim oblastem kot podlaga za odmero dohodnine, ni zabilježeno.

4) Davčna oblast je ukinila v Sloveniji tudi vse deželne prizivne komisije, kakor jih določa zakon o dohodnine z dne 25. okt. 1896, drž. zak. št. 220 §§

177/ do 178 in nasl., oziroma osebno davčna novela z dne 23. januarja 1914, drž. zak. št. 13. Tudi v te komisije imajo pravico davkoplačevalci volite svoje zastopnike. Vsled tega ukinitja je sedanji način predpisovanja dohodnine in vojnega davka, ki je znajo v zvezi, popolnoma protizakonit.

Vprašam gospoda finančnega ministra:

1) Ali je voljen tem protizakonitostim in nepravilnostim, ki potekajo iz samovoljnosti davčnih oblasti, napraviti konec ter takoj odrediti revizijo zadnjega predpisa osebnodohodninskega davka, ki se nanaša ne samo na letošnje, marveč še tudi na prejšnja leta?

2) Ali je voljan odrediti, da se takoj sestavijo in pokličejo na poslovanje po vsej Sloveniji cenilne in prizivne komisije kot posvetovalni in kontrolni organ davčnih oblasti pri odmerjanju dohodnine in vojnega davka?

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elza fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami. 6 škatlic 18 K. — Želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž št. 326, Hrvatska.

Kdor želi da se mu pošljejo Elza-izdelki v Avstrijo, naj naslovi naročilo na: Apotheke „zum heil. Geist“ Versandstelle Epl. 326, Wien I. Nibelungeng. 2.

Ženitna ponudba. Mladenič nad 30 let star, izobražen, v pisavi in računstvu dobro izvežban, v gospodarstvu zanesljiv, z nekaj premoženjem, se želi poročiti na manjšo gospodarstvo, gostilno ali trgovino, sprejme pa tudi primerno službo. Dopisi se prosijo na upravništvo „Murske Straže“ pod „Trezen značaj št. 32.

Proda se popolnoma nova kompletna oprema za spalno sobo in sicer: 2 omari, (na dvoje vrat), 2 postelji, 2 nočni omarici z marmornatimi plčščami, 1 umivalnik z marmornato ploščo in ogledalom, 1 mizica, 2 stolca z mehkim sedalom, zeleni žamet. Cena 26.000 K. Vprašati pri Ivanu Sušec, Gornja Radgona, Spodnji griz št. 7.

Učenca sprejme v trgovino z mešanim blagom Franc Repič, trgovec v Ljutomeru.

Deske raznih debelosti, 3-80 m in 4 m dolge, late, tramiče, (Stafelne) roženice in tramovje, za mizarje, tesarje, stavbe in domačo rabo ima na zalogi **Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni.**

Največja zaloga razno-vrstnih strojev

kot slamoreznic, reporeznic, alfa-separatorjev, čistilnikov (trijerjev), vejalnih strojev, viteljnov (gepelnov), mlatilnic i. t. d. pri

Gospodarski zadrugi v Gornji Radgoni
Najnižje cene! Ogled zaloge prost!

Trgovina in zaloga **Iv. Kravos, Maribor** Sedlarska delavnica Aleksandrova c. 13 Roroška cesta 17

Zaloga konjskih oprem za lahke in težke vožnje, kakor tudi razne potrebščine za konje, svetilke, biči za kočije, torbice in ovratniki za pse, kovčeki in torbice za potovanje, obnošene opreme in sedla, vrvarsko blago, **gonilni jermeni** iz najboljšega usnja za mline, žage itd. itd. v vsaki širini 30 do 200 mm.

Postrežba točna in solidna!

Postrežba točna in solidna!

Novo dospelo!

Vsakovrstno manufakturno blago za ženske in moške obleke, platno, barchente, židane in vsakovrstne druge robce, cefirje, in sploh vso manufakturno blago kupiš vedno najbolj po ceni pri

Gospodarski zadrugi v Gornji Radgoni.
Velika izbira! Dobra postrežba!

Osrednje češko-jugoslovanske knjigarne

založba knjig in muzikalij ter zavod za oglaševanje

ZAGREB J. HEREJK ZAGREB

priporoča bogato izbiro domačih in inozemskih literatur, umetniških razglednic in novih knjig, muzikalij, časopisov. Oglase v vse tu- in inozemske časopise.

Češko-jugoslovanska založba J. Herejka v Zagrebu je izdala v jugoslovenskem prevodu sledeče knjige: Čech, Izlet gosp. Broučka na mesec; Jirásek, filozofska historija. Naročila izvršuje hitro in točno.

Hranilnica in posojilnica v Radincih

r. z. z n. z.

obrestuje hranilne vloge po . 4%
daje posojila proti vknjižbi po 5 1/2%
osebni kredit po 6%

Uradni dnevi: vsaki četrtek, nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne.

V hiši gospe dr. Höhn.

Poslužujte se tega domačega zavoda!

TISKARNA PANONIJA

F. JEREBIČ IN TOVARIŠI KOMANDITNA DRUŽBA

GORNJA RADGONA

P. n. župnijskim, občinskim, državnim in zasebnim uradom, šolskim vodstvom, trgovcem, društvom vljudno naznanjamo, da imamo v zalogi veliko množino vsakovrstnih pisarniških in šolskih potrebščin, knjig znanstvene, nabožne in leposlovne vsebine, devocijonalij itd. kakor tudi, da prevzememo v tisk in vezavo vse, v omenjene stroke spadajoča dela kakor: lepake, letake, kuverte s firmo, pisemski papir itd. Prodaja na drobno in na debelo. Seznanj in cene naših zalog vsikdar na razpolago

Belo nemško **jedilno sol**, v vrečah, kakor tudi **industrijsko sol**, **sladkor**, **bučno olje** itd. oddaja po najnižji ceni
Tvrška Anton Tonejc in drug Maribor
Zahtevajte cene!

Naznanilo! Cenjenim gostilničarjem občin Gornja Radgona, Radenci, Mala Nedelja, Sv. Jurij ob Ščav. in Apače naznanjam, da sem

otvoril ZALOGO PIVA

Na razpolago bom imel vse vrste pivo. Najboljše črno marčno pivo 13 stopno, kakor pred vojno iz pivovarne Götz v Mariboru. Za shrambo piva imam dobro urejeno ledenico. Pivo se lahko dobi ob vsakem času od 5. marca naprej. Vsem gostilničarjem zgoraj omenjenih občin se vljudno priporoča

Ivan Vaupotič, gostilničar, Gornja Radgona.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. zadr. z n. z.

Hranilne vloge sprejme in jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta prez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih inozemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštno-čerkovnega urada v Ljubljani števil. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposojuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje pri Posojilnici svoj dolg naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10-kron. Prošnje za vknjižbo novih, kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradi posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori so v lastni hiši, Glavna cesta števil. 14, zraven kolodvora.